

Bokslut 2021

-Socialförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Socialnämnden	3
1.1 Verksamhetsbeskrivning.....	3
1.2 Sammanfattning.....	3
1.3 Händelser under året	3
1.4 Driftredovisning	4
1.5 Måluppfyllelse	6
1.6 Investeringsredovisning	8
1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål	8
1.8 Framtid	9

1 Socialnämnden

1.1 Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolorngdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för familjerådgivning samt konsumentvägledning.

1.2 Sammanfattning

Socialnämnden redovisar ett överskott jämfört med budget om 5,7 miljoner kronor. Detta beror på minskade kostnader i enlighet med handlingsplaner inom Individ och familjeomsorgen samt inom Vård och omsorg. Även Stöd och service redovisar ett överskott jämfört med budget på grund av minskande volymer.

Nämndens verksamhet har påverkats mycket av pandemin under året. Mycket tid har fått läggas på smittspårning, operativ verksamhetsledning för att anpassa till nya restriktioner och att ta fram till detta fungerande rutiner, smittspårning samt att klara bemanningen när sjukfrånvaron varit hög.

Mycket viktigt utvecklingsarbete har kunnat genomföras under året trots den pågående pandemin och en god grund har lagt för struktur, planering och tydlig målstyrning.

Sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som föregående år vilket förklaras av den pågående pandemin.

För 2021 hade socialnämnden sex mål, av dessa är fem helt uppfyllda enligt uppsatta nyckeltal och ett delvis uppfyllt vilket ger en måluppfyllelse om 100% för helt eller delvis uppfyllda mål. Flera av mätetalen till målen baserades på aktiviteter som skulle genomföras under året som krävde fysiska möten. Detta har försvårats under året av den pågående pandemin. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen därmed som god utifrån de förutsättningar som varit under året.

1.3 Händelser under året

Under året har den nya gemensamma organisationen med Bengtsfors kommun förhandlats fram. Under våren genomfördes ett flertal dialogrundor på både politisk och facklig nivå. Cheferna inom området har arbetat fram mottot "*Vi är i framkant och har en unik samverkan där individen alltid är i centrum*". Mycket fokus under året har legat på planering, struktur och tydlighet. Detta bidrar till tydlighet och systematik i kvalitetsarbetet framåt och kommer även förbättra resultatet i öppna jämförelser.

Handlingsplan för stärkt kvalitet och kostnadseffektivitet inom IFO som antogs av nämnd tidigt på året har gett mycket god effekt inom individ och familjeomsorgen. Ny delegationsordning har arbetats fram, nya riktlinjer för LSS, bistånd äldre/socialpsykiatri samt ekonomiskt bistånd likaså. Nya arbetssätt för handledning, metodstöd till socialsekreterare och egenkontroll har implementerats inom IFO som tydligt förbättrat kvaliteten inom myndighetsutövningen.

Förvaltningen har arbetat mycket med bemanning och schemaplanering under året, operativt pga den pågående pandemin men även långsiktigt. En utvärdering av heltidsresan har gjorts samt en satsning på bemanningsakademi för alla chefer.

Korttiden har flyttat till nya lokaler på Fagerlid och dagverksamheten har öppnat upp. Vård och omsorg har framgångsrikt arbetat med att utveckla bemanningen och minska spilltid i verksamheten vilket lett till att vi under hösten nu ligger under föregående års personalkostnader för vård och omsorg.

En tillgänglighetsplan har tagits fram och implementerats.

Arbetet med våld i nära relationer har setts över och en ny strategi har tagits fram.

Flera utbildningar har skett inom systematiskt arbetsmiljöarbetet och en planering finns för ytterligare utveckling under nästkommande år.

Förvaltningen har framgångsrikt arbetat med att minska antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd och AME flyttade över till socialnämndens i september.

Förberedelser för uppstart av familjecentral våren 2022 har skett.

1.4 Driftredovisning

Ordförande Daniel Jensen

Förvaltningschef Tanja Mattsson

Bokslut 2021

Beskrivning	Bokslut 2020 (tkr)	Bokslut 2021 (tkr)	Budget 2021 (tkr)	Avvikelse 2021 (tkr)
Socialförvaltningen				
Intäkter	-62 717	-62 600	-50 946	11 655
Personalkostnader	259 824	266 012	263 436	-2 576
Löpande kostnader	110 232	96 845	93 503	-3 342
Sa kostnader	370 056	362 857	356 939	-5 917
Resultat	307 339	300 256	305 994	5 737

1.4.1 Analys av ekonomi

Resultatet för förvaltningen har förbättrats avsevärt både sett mot tidigare prognoser och sett mot föregående år. För förvaltningen är resultatet + 5,7 miljoner kronor fördelat per verksamhetsområde:

- IFO -0,05 miljoner, lägre kostnader för försörjningsstöd samt för personalkostnader.
- Stöd och service +3,7 miljoner, minskat antal brukare med personlig assistans samt insatser som inte kunnat genomföras på grund av pandemin.
- Vård & omsorg +1,6 miljoner, lägre semesterlöneskuld än beräknat och ökad möjlighet till användning av statsbidrag.

För 2020 var resultatet i årsbokslutet - 5,9 miljoner. Ett tydligt fokus har legat på att få en ekonomi i balans inom socialnämndens verksamhet de senaste åren. Det har gjorts ett flertal åtgärder och omstruktureringar framförallt inom vård och omsorg. En sammanställning gjordes till nämnd under våren 2021 kring vilka åtgärder som gjorts bakåt i tid och vilken effekt dessa haft. En genomlysning av nettokostnadsavvikelse för socialnämndens verksamhet har också redovisats till nämnd under våren 2021 och handlingsplaner för de områden som ligger högt i nettokostnad togs fram. Handlingsplan för ökad kvalitet och kostnadseffektivitet inom IFO antogs av nämnd i februari 2021. Handlingsplan för stärkt kostnadseffektivitet inom äldreomsorg antogs av nämnd i september. Ekonomirapport avseende de största kostnadsposterna har tagits fram under året och går nu månadsvis till nämnd. Det förbättrade utfallet för 2021 är således ingen slump utan effekten av ett medvetet aktivt arbete med att höja kostnadseffektiviteten inom förvaltningen samtidigt som kvaliteten bibehålls eller höjs.

De viktigaste förklaringarna till den väsentligt förbättrade prognosen under året är:

- IFOs prognos förbättrades kraftigt. Kostnaderna för köpt vård minskade helt i enlighet med antagen åtgärdsplan men det gick snabbare än förvaltningen hade förutspått. Det underskott avseende köpt vård som ändå genererats under våren balanserades upp av andra överskott inom IFO (personalkostnader, statsbidrag och minskat försörjningsstöd). IFO har idag en bemanning med egen personal istället för inhyrda konsulter vilket gett en kostnadsminskning jämfört med 2020 om 6,3 miljoner. Den köpta vården har minskat med 8,4 miljoner sett mot föregående år. För 2020 låg IFO 15 miljoner över andra jämförbara kommuner sett till nettokostnadsavvikelsemålet. För 2021 har IFO minskat sina kostnader med 15,8 miljoner samtidigt som kvaliteten inom verksamheten, särskilt inom myndighetsutövningen, höjts väsentligt.
- Det prognosticerade överskottet inom Stöd och Service blev högre än väntat framförallt beroende på minskande volymer. En del insatser har inte kunnat genomföras i lika hög utsträckning under pandemin (tex ledsagning till aktiviteter i samhället) och vi ser ett minskat antal brukare med personlig assistans enligt LSS och bostad med särskild service.
- Ett flertal statsbidrag har kunnat användas i större utsträckning än vad tidigare under året uppskattats. I flera fall har verksamhet kunnat startas upp sent under året och hela kostnaden tas på statsmedel. För nästa år är verksamheten i gång och då kan bara en del av kostnaden tas av statsmedel.

- En särskild osäkerhet fanns för utfallet av personalkostnader för december gällande semesterlöneskuld och timlönekostnader. För 2020 var utbetalningen av löner i december 6 miljoner högre än i november. Detta på grund av den pågående pandemin och att många inte kunde ta ut sin semester. För 2021 pågick pandemin fortfarande och det fanns en stor osäkerhet kring hur detta skulle slå. I prognos räknade vi med att merkostnaden skulle bli ungefär hälften av föregående år men utfallet blev 0, dvs ingen merkostnad för december jämfört med november.
- Socialförvaltningens ekonomi präglas av stora varierande kostnader och intäkter vilka måste bokas upp på ett korrekt sätt för att resultatet ska kunna utläsas och pricksäkra prognoser kunna göras. Vid tidigare prognos tillämpades försiktighetsprincipen till följd av osäkerheten kring semesterkuldens storlek därav flaggades inte ett överskott upp.

Större förändringar av verksamhetens nettokostnad i jämförelse med föregående år:

- Kostnader för tillfälligt inhyrd personal på IFO har minskat -6,3 miljoner.
- Kostnader för köpt vård har minskat -8,4 miljoner.
- Minskade kostnader för försörjningsstöd -2,7 miljoner.
- Statsbidragen är i stort sett oförändrade från föregående år dock har bidrag för covid-19, som avsåg merkostnader, minskat medan bidrag till vård och omsorg ökat.

Sammantaget för 2021 är analysen att förvaltningen fått kontroll över ekonomin och allt tyder på att de insatser, åtgärder och handlingsplaner som gjorts under året haft mycket god effekt.

1.4.2 Åtgärder

Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med kostnadseffektivitet i enlighet med de antagna handlingsplanerna för Individ & familjeomsorgen och Vård & omsorg under nästkommande år.

Ett stort arbete har under hösten gjorts av ekonom tillsammans med verksamhetscheferna för att göra uppbokningar och periodiseringar av alla större intäkter och kostnader korrekt så utfallet i ekonomisystemet ska vara mer rättvisande och lättare för cheferna att följa under året.

Processen för budget och ekonomiuppföljning har setts över av förvaltningschef tillsammans med ekonom och kommer implementeras under januari-februari 2022 med samtliga chefer inom förvaltningen. Det finns framtaget en beskrivning av hur processen för ekonomiuppföljning ska gå till samt tre medföljande stödjande dokument. Ett dokument beskriver hur budgetarbetet ska byggas där budgeten så långt som möjligt ska utgå ifrån objektiva principer, tex fördelning i årsarbetare per plats på särskilt boende snarare än på budget och utfall för föregående år. Det andra dokumentet är mer av en blankett där varje budgetansvarig chef skriver ner sina viktigaste budgetutmaningar och vilka åtgärder den chefen ska vidta under året om utfallet avviker mot budget. Det tredje dokumentet beskriver hur ekonomiuppföljning och prognosarbetet ska gå till.

Detta säkerställer träffsäkrare prognoser för nästkommande år.

1.5 Måluppfyllelse

Fullmäktigemål	Nämndsmål	Nyckeltal
Främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.	Minska ensamhetsproblematiken. Målet uppfyllt	 Antal enheter som vidtagit en åtgärd.
	Verksamheten tar tillvara lokala företag och föreningars erfarenhet och kompetens för att upprätta en god verksamhet och kvalitet genom att samverka. Målet uppfyllt	 Antal brukare som har daglig verksamhet ska öka Antal personer med försörjningsstöd ska ha ökade AME-insatser.
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Brukare ska ha en aktiv och meningsfull tillvaro där de upplever trygghet och självständighet. Målet uppfyllt	 Antal enheter som har vidtagit åtgärd för att öka brukarens trygghet, självständighet och delaktighet.
	Verksamheten ska vara rättssäker med rätt kvalitet utifrån en hållbar social, ekonomisk, miljömässigt och arbetsmiljömässigt perspektiv. Målet uppfyllt	 Minskade kostnader för köpt vård Personalkostnaderna ska rymmas inom tilldelad budget.
Är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklande samhällsservice och ökad attraktivitet	Chefer och medarbetare ska tillsammans ta ansvar för en god och kreativ arbetsmiljö. Målet delvis uppfyllt	 Antal arbetsgrupper ska ha/haft Tufvesson workshop.
	Verksamheten ska säkerställa en god service och delaktighet Målet uppfyllt	 Antal genomförda aktiviteter utifrån tillgänglighetsplanen. Antal genomförda brukarråd.

1.5.1 Analys av måluppfyllelse

Av socialnämndens mål för 2021 bedöms 100% vara helt eller delvis uppfyllda enligt de parametrar som satts upp. Av nämndens sex mål är fem uppfyllda och ett delvis uppfyllt. Förvaltningen har arbetat med ett flertal aktiviteter kopplat till nämndsmålen och mätetalen har till största del baserats på antal genomförda aktiviteter vilket försvårats av den pågående pandemin.

- För att uppnå kommunfullmäktiges (KF) mål om att "**Melleruds kommun främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv**" har socialnämnden för 2021 satt upp följande mål:
 1. Minska ensamhetsproblematiken. *Beskrivning: ge möjlighet för deltagande i ett aktivt föreningsliv*
 2. Verksamheten tar tillvara lokala företag och föreningars erfarenhet och kompetens för att upprätta en god verksamhet och kvalitet genom att samverka. *Beskrivning: verksamheten ska skapa organisation som främjar och utvecklar förutsättningar för att ge individen delaktighet och sysselsättning i samhället*

Samtliga enheter har under året gjort minst en ny aktivitet/insats som syftar till att minska ensamhetsproblematik. Nya arbetssätt har införts för att ge personer som uppbär försörjningsstöd. Detta har varit framgångsrikt och antalet hushåll har minskat. Förvaltningen har även arbetat för att få ut fler som har daglig verksamhet ut i extern placering för att stärka självständigheten även om nyckeltalet ej uppnåtts här. Detta bidrar sammantaget till att främja KFs mål om företagsamhet.

- För att uppnå KFs mål om att "**Melleruds kommun tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv**" har socialnämnden för 2021 satt upp följande mål:
 1. Brukare ska ha en aktiv och meningsfull tillvaro där de upplever trygghet och självständighet. *Beskrivning: brukarna ska ges förutsättningar för ökad delaktighet i samhället och sysselsättning utifrån sina förutsättningar.*
 2. Verksamheten ska vara rättssäker med rätt kvalitet utifrån en hållbar social, ekonomisk, miljömässigt och arbetsmiljömässigt perspektiv

Samtliga enheter har arbetat med åtgärder som stödjer trygghet, självständighet och delaktighet för brukarna. För att mäta att verksamheten blir mer hållbar har insatser under året riktats till att minska kostnaderna för köpt vård, höja kvaliteten i myndighetsutövningen samt för att få personalkostnaderna i balans sett mot budget. Detta har uppnåtts under året. Socialnämndens verksamhet ger insatser till personer i behov av stöd och hjälp. Genom att ge dessa insatser med stärkt delaktighet och självständighet samt med rättssäkerhet, rätt kvalitet och ekonomisk hållbarhet bidrar nämnden till KFs mål.

- För att uppnå KFs mål om att "**Melleruds kommun är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklad samhällsservice och ökad attraktivitet**" har socialnämnden för 2021 satt upp följande mål:
 1. Verksamheten ska säkerställa en god service och delaktighet. *Beskrivning: Medskapande möjliggörs genom fungerande information och kommunikation*
 2. Chefer och medarbetare ska tillsammans ta ansvar för en god och kreativ arbetsmiljö. *Beskrivning: detta sker genom ett tydligt och tryggt ledarskap där medarbetarna utvecklas, tar initiativ och kunskap sprids*

Under året har workshops med tema aktivt medarbetarskap utifrån Anna Tuveasons modell genomförts på 12 av 17 enheter. En del har behövt skjuta på detta till 2022 på grund av pandemins restriktioner. Enheterna har även arbetat med aktiviteter kopplade till tillgänglighetsplanen där 12 av 16 lyckats genomföra sådana aktiviteter under året. Brukarråd har genomförts på 12 av 16 enheter. Genom att stärka medarbetare, chefer och service inom förvaltningen bidrar nämnden till KFs mål om utvecklad samhällsservice.

Inför 2022 har mätetal och uppföljning av nämndens mål lagt upp på ett delvis annat sätt vilket kommer ge bättre förutsättningar för tydlig utvärdering.

1.6 Investeringsredovisning

Belopp anges i tkr.

Projekt	Budget 2021 helår	Utfall 2021 helår	Avvikelse	Slutredovisning
Ängenäs	2793	545	2248	Ja
Inventarier Fryken	68	68	0	Ja
IT-system IFO	716	760	-44	Ja
Inventarier Fagerlidshemmet	400	70	330	Fortsätter 2022
Inventarier kontorsmöbler IFO	116	162	-46	Ja

1.6.1 Analys av utfall

Socialförvaltningen har nyttjat investeringsmedel utifrån beslutad plan. Inventarier Fagerlidshemmet (400 tkr) och IT-system IFO (600 tkr) har tidigare lagts och enligt beslut flyttats till 2021.

Anslaget för diverse inventarier har använts till inventarier Fryken, inventarier kontorsmöbler IFO och IT-system IFO.

1.6.2 Slutredovisning

Ängenäs

Projektet fick en avvikelse på 2248 tkr vilket grundas i lägre inköp än beräknat. Projektet slutredovisas.

1.7 Personalredovisning/Arbetsmiljömål

	2020	2021
Sjukfrånvaro % *	8,44	8,07
Kostnader för korttidssjukfrånvaro **	4 961 499	4 692 035
Antal tillbud	136	150
<i>* Avser period 2020-01-01 - 2020-11-30 och 2021-01-01 - 2021-11-30</i>		
<i>** Avser de första 14 dagarna i sjukfrånvaron i kronor</i>		

Sjukfrånvaro ska sänkas med målsättning att inte överstiga 5%

Att arbeta med att sänka sjukfrånvaron är ett jätteviktigt arbete som är mycket svårt att följa effekten av på grund av den pågående pandemin. Inom socialförvaltningen genomförs personalronder med samtliga chefer där uppföljning sker av utfallet för sjukfrånvaro på både kort och lång sikt samt pågående rehabärenden.

Kostnaden för korttidssjukfrånvaro ska minska

Att arbeta med att sänka sjukfrånvaron är ett jätteviktigt arbete som är mycket svårt att följa effekten av på grund av den pågående pandemin. Inom socialförvaltningen genomförs personalronder med samtliga chefer där uppföljning sker av utfallet för sjukfrånvaro på både kort och lång sikt samt pågående rehabärenden.

Antal upprättade tillbudsrapporter ska öka

Tillbudsrapporter har ökat under året men även detta är relaterat till den pågående pandemin då all exponering av smitta ska rapporteras som tillbud.

1.8 Framtid

En god grund har lagts under 2021 för förvaltningens arbete vilket borgar för goda utvecklingsmöjligheter under nästkommande år. Den nya organisationen är nu på plats och bemannad vilket ger mer kraft till utvecklingsarbete framåt. Vi har arbetat fram en modell för tydlig målstyrning i verksamheterna. Under 2022 är socialnämndens prioriterade mål att skapa en välfungerande bemanning, tydliga övergripande processer samt öka nöjdhet och trivsel hos våra medarbetare.

I jämförelse med andra syns höga kostnader för socialförvaltningens kärnverksamhet inom IFO och äldreomsorg samtidigt som lite resurser jämfört med andra läggs på förebyggande arbete. Detta vill vi nu ändra på och redan 2022 kommer flera satsningar göras på förebyggande arbete. En aktiveringspedagog kommer anställas för att arbeta mer med uppsökande och hälsofrämjande insatser för äldre. Familjecentral ska startas upp. Digitaliseringsstrategi kommer anställas vilket ger bättre möjligheter att utveckla användningen av välfärdsteknik. Beslut har tagits om att gå med i ett fyrbodalsgemensamt Mini-Maria (integrerade insatser till unga med missbruk). Tillsammans med KUN har ett arbete startats upp för att se om vi tillsammans kan göra mer kring tidiga samordnade insatser.

Långsiktiga utvecklingsplaner kommer arbetas fram för beslut i nämnd under året för LSS/funktionshinderområdet samt för vård och omsorg. Likaså en färdplan för omställningen till en god och nära vård.

En satsning kommer göras under 2022 på tydligt ledarskap vilket ger enhetscheferna inom organisationen redskap och stöd i att ytterligare utveckla sitt ledarskap.

Ett aktivt arbete med pedagogiskt förhållningssätt och värdegrund vilket kommer vara en prioriterad aktivitet kopplad till nämndsmålen under året.

Ett arbete kommer också göras med att omsätta den kommunövergripande kompetensförsörjningsplanen till aktiviteter för socialförvaltningen. Att klara kompetensförsörjningen är en viktig utmaning framåt för förvaltningen.